

GRZEGORZ TRZCIŃSKI

Możliwości wykorzystania środków finansowych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Possibilities of application of financial resources from the European Regional Development Fund by the State Forests National Forest Holding

ABSTRACT

Trzciniński G. 2009. Możliwości wykorzystania środków finansowych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Sylwan 153 (10): 689-698.

The article describes possibilities of realization of tasks regarding the multifunctional forest management and environmental protection by the State Forests National Forest Holding with support from European Union financial resources. The paper highlights the opportunities for forest districts to place applications for obtaining funds from Regional Operational Programmes and European Territorial Cooperation Objective, which are part of European Regional Development Fund.

KEY WORDS

European Union funds, European Regional Development Fund, Regional Operational Programme, European Territorial Cooperation Objective

ADDRESSES

Grzegorz Trzciniński – e-mail: grzegorz_trzcinski@sggw.pl

Katedra Użytkowania Lasu, SGGW; Nowoursynowska 159; 02-778 Warszawa

Wstęp

Idea Roberta Schumana oraz projekt zjednoczenia zniszczonej i podzielonej po II wojnie światowej Europy stały się faktem. Minęła pięćdziesiąta rocznica powołania Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, dającej załączek obecnej Unii Europejskiej (UE). Wspólnota Europejska przez kolejne lata rozszerzała się z sześciu państw założycielskich, zwanych „rdzeniem” [Ładyka 2007], do dziewięciu w 1973 roku, dwunastu w latach osiemdziesiątych XX wieku i piętnastu w roku 1995. Największe rozszerzenie UE, do 25 państw, miało miejsce 1 maja 2004. 1 stycznia 2007 dokooptowano także Bułgarię i Rumunię. Polska jest jednym z 12 najmłodszych członków Unii Europejskiej. Do UE należymy od 1 maja 2004 na mocy tzw. traktatu akcesyjnego podpisanego 16 kwietnia 2003 w Atenach. *De facto* integracja Polski rozpoczęła się także w Atenach 8 kwietnia 1994 po złożeniu przez nasz kraj wniosku o członkostwo w UE, który został następnie przyjęty przez państwa członkowskie podczas konferencji w Essen 9-10 grudnia 1994 roku.

Unia Europejska chcąc zapewnić realizację celów wynikających ze swoich traktatów założycielskich uruchomiła wiele funduszy w celu korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie przez niwelowanie różnic w poziomie rozwoju oraz zacofania regionów w różnych dziedzinach gospodarczych i społecznych krajów członkowskich. Pierwsze

fundusze zostały powołane na mocy Traktatu Rzymskiego i były to Europejski Fundusz Społeczny i Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (obecnie Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejski Fundusz Gwarancji Rolnej).

W roku 2009 mija piąta rocznica przystąpienia Polski do struktur unijnych. W ramach obchodów dokona się wielu ocen korzyści i porażek wynikających z przynależności do UE. Skłania to między innymi do podjęcia zagadnienia możliwości realizacji przez PGL LP wielofunkcyjnej, zrównoważonej gospodarki leśnej opartej na zasadach ochrony środowiska przy współfinansowaniu ze środków funduszy unijnych i programów krajowych.

Środki finansowe z funduszy UE dostępne dla PGL LP

W latach 2007-2013 Polska może korzystać z wielu funduszy, które współfinansują krajowe programy operacyjne, w ramach których beneficjentami mogą być jednostki PGL LP. Najważniejszym z nich jest Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), który współfinansuje między innymi Regionalne Programy Operacyjne (RPO), Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej (PEWT) oraz wspólnie z Europejskim Funduszem Spójności finansuje Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ). Według szczegółowych opisów RPO jednostki PGL LP jako potencjalni beneficjenci są wymieniani przy działaniach na łączną sumę 3 045 mln euro (2 056,7 mln euro z EFRR). Jednak cała pula funduszy nie jest dostępna, gdyż zawiera ona projekty kluczowe oraz indywidualne, których wartość zmniejsza dostępne środki dla ogółu beneficjentów. Z PO IiŚ jednostka PGL LP może starać się o środki z ogólnej puli 972,4 mln euro, w tym 826,6 mln euro z funduszy UE. Głównym funduszem wspierającym rozwój wsi jest Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w ramach którego realizowany jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Przewidziano w nim dla nadleśnictw 140 mln euro. W ramach PEWT, który finansuje kilka programów współpracy transgranicznej i terytorialnej, PGL LP może starać się o środki z puli 199,5 mln euro. Polska jednocześnie może korzystać z innych programów, na które środki pochodzą z funduszy unijnych. Należą do nich instrument finansowy LIFE+, w którym w roku 2009 dla naszego kraju zarezerwowanych jest 12 mln euro oraz Program Operacyjny Kapitał Ludzki (finansowany przez Europejski Fundusz Społeczny). W każdym z tych programów można znaleźć osie priorytetowe i działania, które obejmują szeroki zakres działalności jednostek PGL LP na obszarach NATURA 2000 i w dziedzinach priorytetowych UE, a odnoszących się do środowiska naturalnego i jego ochrony.

Charakterystyka poszczególnych funduszy

EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) powołany został w 1975 roku. Podstawowym celem funduszu jest przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie poprzez niwelowanie różnic w poziomach rozwoju oraz zacofania regionów (<https://ec.europa.eu>). Fundusz finansuje działania związane z:

- bezpośrednim wsparciem inwestycji realizowanych w przedsiębiorstwach (małych i średnich) prowadzących do utworzenia nowych miejsc pracy,
- badaniami i innowacją, telekomunikacją, ochroną środowiska, energią i transportem,
- instrumentami finansowymi wspierającymi rozwój regionalny oraz ułatwieniem współpracy między miastami i regionami,
- instrumentem pomocy technicznej.

Fundusz EFRR w okresie 2007-2013 finansuje działania w ramach trzech nowych celów polityki regionalnej: konwergencja, konkurencyjność i zatrudnienie w regionach oraz europejska współpraca terytorialna. Rozszerzenie celów EFRR o „konwergencję” pozwala na realizację działań w następujących dziedzinach: badania i rozwój technologiczny, innowacja i przedsiębiorczość; społeczeństwo informacyjne, środowisko, zapobieganie ryzyku, turystyka, kultura, transport, energia, edukacja i zdrowie (<https://ec.europa.eu>). W ramach celu „konkurencyjność i zatrudnienie w regionach” wyszczególniono następujące główne priorytety finansowania:

- innowacyjność i gospodarka oparta na wiedzy: zwiększenie regionalnych możliwości w dziedzinie badań i rozwoju technologicznego, stymulacja innowacyjności i przedsiębiorczości oraz wzmocnienie inżynierii finansowej, szczególnie w przypadku przedsiębiorstw związanych z gospodarką opartą na wiedzy,
- ochrona środowiska i zapobieganie ryzyku: rehabilitacje skażonych terenów, stymulowanie efektywności energetycznej, promowanie ekologicznych publicznych środków transportu oraz opracowanie planów w celu zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnymi i technologicznymi,
- dostęp do usług transportowych i telekomunikacyjnych o ogólnym znaczeniu gospodarczym.

Europejska współpraca terytorialna zaś skupia swoją pomoc na (<https://ec.europa.eu>):

- rozwoju transgranicznych działań gospodarczych i społecznych,
- stworzeniu i rozwoju współpracy ponadnarodowej, w tym współpracy dwustronnej pomiędzy regionami nadmorskimi,
- zwiększeniu skuteczności polityki regionalnej poprzez promowanie i współpracę międzyregionalną, tworzenie sieci i wymianę doświadczeń pomiędzy władzami regionalnymi i lokalnymi.

Beneficjentami środków finansowych pochodzących z tego funduszu są przede wszystkim przedsiębiorcy, instytucje otoczenia biznesu, instytucje pozarządowe, administracja rządowa oraz samorządy terytorialne, instytucje i jednostki badawczo-rozwojowe oraz jednostki PGL LP, jeśli zostały wymienione w szczegółowych opisach wojewódzkich RPO lub w innych programach operacyjnych.

Całkowite środki dla RPO przeznaczone z EFRR na finansowanie osi priorytetowych, w ramach których jednostki PGL LP mogą występować z wnioskami przedstawiono na rycinie. Najwięcej środków dostępnych jest w RPO województw podkarpackiego (327,46 mln euro) i lubelskiego (242,73 mln euro). Najmniej pieniędzy przewidziano w RPO województwa opolskiego – 19,4 mln euro. Średnia dla regionów kształtuje się na poziomie 190,31 mln euro, w tym 128,54 mln euro z EFRR. Bliskie tej wartości są środki przewidziane w RPO województw dolnośląskiego, lubuskiego, wielkopolskiego czy też małopolskiego.

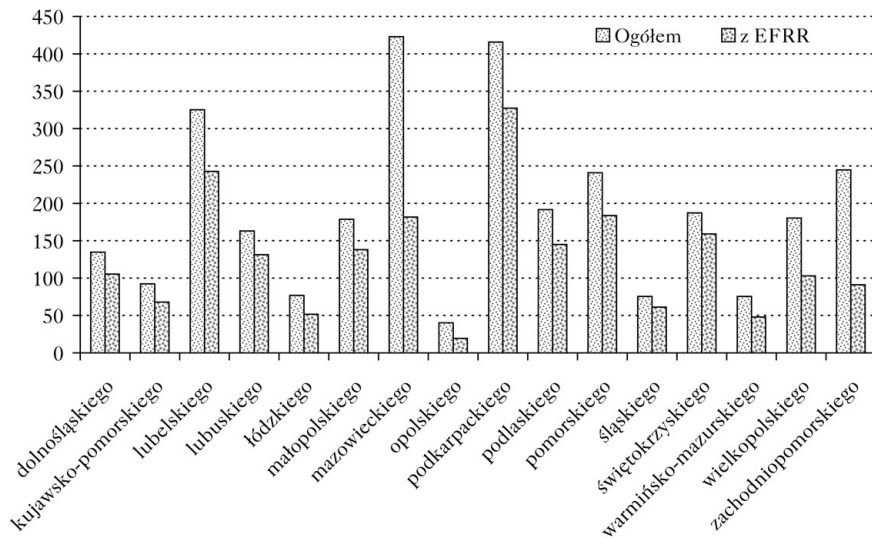
Środki przewidywane w osiach priorytetowych i ich działaniach dostępne dla nadleśnictw uwzględnione są w kilku głównych osiach priorytetowych poszczególnych RPO, a w szczególności związanych z infrastrukturą turystyczną i zwiększeniem walorów regionu (np. oś szósta „Turystyka i kultura”, nazywana też „Turystyka i dziedzictwo kulturowe”) oraz ze środowiskiem naturalnym, jego ochroną i poprawą stanu, ale także w innych osiach priorytetowych. W tabeli 1 podano tytułu osi priorytetowych i numery działań (lub poddziałań) oraz alokacje środków, o które mogą starać się jednostki PGL LP z podaniem przewidywanych terminów uruchomienia naboru wniosków. Refundacja kosztów działania (określana w procentach lub kwotowo) jest uzależniona

Tabela 1.

Środki możliwe do pozyskania przez jednostki PGL LP w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych
 Finances accessible to the SF NFH entities within Regional Operational Programmes

RPO dla województwa	Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Alokacja środków [mln euro] Ogółem z EFRR	Termin naborów
dolnośląskiego	4. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezp. ekologicznego i przeciw- powodziowego Dolnego Śląska „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”	4.1; 4.4; 4.5;	76,897	V/09, IX/09, V/09, I/11, XII/09
	6. Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska „Turystyka i Kultura”	6.1; 6.2; 6.5	57,738	III/09 i X/09, III-X/09
kujawsko-pomorskiego	2. Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska	2.5; 2.6	23,853	20,28
	6. Wsparcie rozwoju turystyki	6.1; 6.2	68,528	47,56
lubelskiego	6. Środowisko i czysta energia	6.1	178,200	138,70 III-IX/09
	7. Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna	7.1; 7.3	146,900	104,03 VII/09
lubuskiego	3. Ochrona i zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego	3.1; 3.2; 3.3;	86,885	69,93
	4. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej	4.3	31,429	25,62
	5. Rozwój i modernizacja infrastruktury turystycznej i kulturowej	5.1; 5.2	44,754	35,75
łódzkiego	2. Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom i energetyka	2.3; 2.4	9,057	7,70
	3. Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość	3.5	67,722	44,02
małopolskiego	1. Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy	1.2	85,444	66,03
	3. Turystyka i przemysł kulturowy	3.1; 3.2	93,182	72,00
mazowieckiego	4. Środowisko, zapobieganie zagrożeniom i energetyka	4.2; 4.3; 4.4	251,175	104,27
	6. Wykorzystanie walorów naturalnych i kulturowych dla rozwoju turystyki	6.2	171,625	77,35
opolskiego	1. Wzmocnienie atrakcyjności gospodarczej regionu	1.4.2	37,664	17,26 brak naboru
	4. Ochrona środowiska	4.4	2,513	2,14 IX/09 i XI/12
	2. Infrastruktura techniczna	2.1; 2.2	352,52	294,53 VI/09 i II/11
	3. Społeczność i informacyjne		95,025	67,97 VI/09
podkarpackiego	4. Ochrona środowiska, zapobieganie zagrożeniom	4.1; 4.3; 4.4	152,273	119,31 V/10, II/11, VIII/09
	6. Turystyka i kultura		46,339	37,07 II/09
	7. Spójność wewnątrzregionalna	7.2; 7.3	51,885	42,61 VIII/09
podlaskiego	3. Rozwój turystyki i kultury	3.1	113,402	81,44 IX/09
	5. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska	5.1; 5.2	78,216	63,62 V/09

pomorskiego	5. Środowisko i energetyka przyjazna środowisku	5.2; 5.3	20,652	15,49	V/09 i II/09
	6. Turystyka i dziedzictwo kulturowe	6.1; 6.2; 6.3; 6.4	59,004	44,25	
	8. Lokalna infrastruktura podstawowa	8.1.1; 8.1.2; 8.2	161,393	123,92	III/09
śląskiego	3. Turystyka	3.1.2; 3.2.2	68,979	55,62	brak naboru
	5. Środowisko	5.5	6,471	5,50	
świętokrzyskiego	2. Wsparcie innowacyjności, budowa społeczeństwa informacyjnego oraz wzrost potencjału inwestycyjnego regionu	2.2	34,155	29,03	IX/09
	4. Rozwój infrastruktury ochrony środowiska i energetycznej	4.1; 4.2	118,937	101,10	
	5. Wzrost jakości infrastruktury społecznej oraz inwestycje w dziedzictwo kulturowe, turystykę i sport	5.3	34,155	29,03	VIII/09
warmińsko-mazurskiego	2. Turystyka	2.1.4; 2.2	30,545	25,96	
	6. Środowisko przyrodnicze	6.2.1; 6.2.2	44,874	22,02	
wielkopolskiego	6. Turystyka i środowisko kulturalne	6.1	59,205	35,11	III/09
	3. Środowisko przyrodnicze	3.2; 3.3; 3.5; 3.6; 3.7	121,021	67,94	
	4. Infrastruktura ochrony środowiska	4.5.1; 4.5.2; 4.5.3	12,420	6,21	4.5.2, 4.5.3 IX/09
zachodniopomorskiego	5. Turystyka, kultura i rewitalizacja	5.1.1; 5.2.2; 5.3; 5.4.1; 5.4.2	107,049	40,35	5.3 XII/09
	6. Rozwój funkcji metropolitalnych	6.1.1; 6.2.2; 6.3	125,222	44,54	6.3 XII/09

Ryc.

Przewidywane środki w poszczególnych Regionalnych Programach Operacyjnych
Financial resources available within individual Regional Operational Programmes

od szczegółowego opisu osi priorytetowej w RPO i dla różnych regionów jest inna, kształtując się na poziomie 50-75%. Podobnie jest też z ograniczeniami co do minimalnej i maksymalnej wartości projektu. Możliwość finansowania działań nadleśnictwa z RPO jest mało znana, ale sześć jednostek już otrzymało środki na łączną sumę 1 348,8 tys. zł. Należą do nich nadleśnictwa Biłgoraj (251,2 tys. zł), Kielce (193,9 tys. zł), Jarocin (261,8 tys. zł), Konstaktynowo (84,35 tys. zł), Sieraków (279 tys. zł) i Łopuchówko (278,6 tys. zł) oraz LZD Rogów. Kilka wniosków zostało odrzuconych na etapie oceny merytorycznej. Trzeba zaznaczyć, że są to środki uzyskiwane na zasadzie konkursu. Wdrażanie poszczególnych działań jest uwarunkowane harmonogramem przyjętym przez daną instytucję wdrażającą RPO i jest przyjmowane na okres roku kalendarzowego, z możliwością tylko jednego naboru dla środków przewidzianych na działanie. Wiele działań uruchomiono w roku 2008 oraz w pierwszym kwartale 2009 roku.

Finansowanie działań związanych z infrastrukturą turystyczną na obszarach szczególnie cennych przyrodniczo i ekologicznie jest możliwe z osi priorytetowych związanych z ochroną środowiska przyrodniczego i zapobieganiem zagrożeniom, gdzie np. z RPO województwa wielkopolskiego finansowane są cztery wnioski z nadleśnictw. Podstawowym celem związanym z turystyką w wyżej wymienionych osiach priorytetowych RPO jest wzrost znaczenia turystyki w rozwoju regionu poprzez wsparcie projektów przyczyniających się do wzrostu konkurencyjności sektora turystycznego w wyniku efektywnego wykorzystania walorów turystycznych regionu oraz poprzez rozbudowę ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i promocję turystyki. Wymieniane w szczegółowych opisach osi priorytetowych RPO przykładowe projekty możliwe do finansowania z danego działania w pełni obejmują zagadnienia turystycznego udostępnienia obszarów leśnych oraz promocje i rozwój edukacji przyrodniczej. Najczęściej wymienianymi zakresami takich projektów są:

- Turystyczno-rekreacyjne zagospodarowanie obszarów leśnych, w tym dla turystyki pieszej, rowerowej, konnej, wodnej i specjalistycznej, miejsca odpoczynku, parkingi,

oznakowanie szlaków, punkty widokowe (wraz z określeniem miejsc lokalizacji ognisk itp.). Wiąże się to z budową, rozbudową lub modernizacją infrastruktury turystycznej, takiej jak: oznakowania, tablice informacyjne, miejsca odpoczynku, parkingi oraz elementów małej architektury (ławki, zadaszenia, kosze na śmieci itp.).

- Kompleksowe przedsięwzięcia dotyczące opracowywania i wdrażania koncepcji rozwoju infrastruktury niezbędnej do uprawiania aktywnych form turystyki rowerowej, pieszej i wodnej oraz rozwoju turystyki kulturowej, w tym kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu ochrony i udostępniania atrakcyjnych turystycznie obszarów chronionych.
- Tworzenie i rozwój systemów oznakowania obszarów i atrakcji turystycznych.
- Rozbudowa systemu informacji turystycznej – wprowadzanie nowoczesnych rozwiązań, a także przygotowanie i dystrybucja nieodpłatnych wydawnictw informacyjnych i promocyjnych (wyłącznie jako element większego projektu).

W ramach osi priorytetowych związanych z środowiskiem naturalnym i jego ochroną nadleśnictwa mają do dyspozycji grupy działań związanych z gospodarką odpadami (likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”), zabezpieczeniem przeciwpowodziowym i zapobieganiem suszom, rekultywacją obszarów zdegradowanych, ochroną bioróżnorodności i ochroną terenów cennych przyrodniczo oraz związanych z edukacją ekologiczną. W ramach tych działań nadleśnictwa mogą zgłaszać projekty związane między innymi z:

- rekultywacją terenów zdegradowanych, polegającą na zagospodarowaniu ich na cele przyrodnicze czy też rekreacyjno-wypoczynkowe,
- regulacją i utrzymaniem cieków wodnych, robót budowlanych dla obiektów zwiększających retencję wód powierzchniowych,
- utworzeniem stacji kontrolnych i ostrzegawczych w zakresie jakości wód, tworzenie map terenów zalewowych, tworzenie systemów monitoringu środowiska, w tym reagowania na zagrożenia.
- przebudową lub budową obiektów małej architektury turystycznej w celu ochrony obszarów szczególnie cennych środowiskowo,
- termomodernizacją budynków i przebudową lokalnych źródeł ciepła (energia przyjazna środowisku).

Uszczegółwienie opisu osi priorytetowych i działań, w których nadleśnictwa są wymieniane jako potencjalni beneficjenci, przedstawiono na przykładzie wybranych RPO w tabeli 2, z jednoczesnym podaniem terminów wdrażania. Różnorodność zakresu osi priorytetowych pozwala na sfinansowanie wielofunkcyjnej gospodarki nadleśnictwa ze środków UE od likwidacji zagrożeń spowodowanych przez człowieka po zwiększenie bioróżnorodności i zasobności wodnej siedlisk oraz rekreacyjnej i edukacyjnej funkcji lasu.

PROGRAM EUROPEJSKIEJ WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ. W latach 2007-2013 współpraca w wymiarze transgranicznym, transnarodowym i międzyregionalnym jest realizowana w ramach odrębnego celu polityki spójności Unii Europejskiej. Wyodrębnienie współpracy terytorialnej jako osobnego celu polityki spójności potwierdza duże znaczenie wspólnych przedsięwzięć podejmowanych przez partnerów unijnych przy jednoczesnym zwiększeniu środków z EFRR na lata 2007-2013. W tym czasie przeznaczonych zostanie łącznie 7,75 mld euro, z czego środki dla Polski wyniosą 557,8 mln euro. Dodatkowo 173,3 mln euro zostanie przeznaczonych przez Polskę na współpracę transgraniczną z państwami nienależącymi do Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa. Wymienione programy zastępują przedsięwzięcia realizo-

Tabela 2.

Środki dostępne dla PGL LP w przykładowych wojewódzkich RPO z opisem osi i działań

Financial resources available for the SF NFH in selected Regional Operational Programmes including description of objectives and scopes

Oś Priorytetowa	Działanie / poddziałanie	Alokacja środków [mln euro] Ogółem z EFRR	Termin wdrażanie
RPO woj. dolnośląskiego			
4. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska „Środowisko i bezpieczeństwo ekologiczne”	4.1. Gospodarka odpadami (likwidacja dzikich wysypisk w V/09 4 mln euro)	23,55	20,02
	4.4. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe i zapobieganie suszom	31,56	28,83
	4.5. Rekultywacja obszarów zdegradowanych	6,28	5,34
	4.6. Wsparcie instytucji zajmujących się zabezpieczeniem środowiska naturalnego	10,20	8,67
	4.7. Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna	5,299	4,01
	6.1. Turystyka uzdrowskowa	18,014	12,61
	6.2. Turystyka aktywna	16,67	11,67
6. Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska „Turystyka i Kultura”	6.5. Działalność wspierająca infrastrukturę turystyczną i kulturową	23,049	16,33
	RPO woj. pomorskiego		
	5.2. Gospodarka wodna	16,52	12,39
5. Środowisko i energetyka przyjazna środowisku	5.3. Zarządzanie i informacja o środowisku	4,13	3,10
	6.1. Infrastruktura wzmacniająca potencjał turystyczny	23,602	17,70
6. Turystyka i dziedzictwo kulturowe	6.2. Promocja i informacja turystyczna	11,801	8,85
	6.3. Regionalne dziedzictwo kulturowe o potencjale turystycznym	20,799	15,60
	6.4. Wsparcie i zachowanie walorów przyrodniczych	2,803	2,10
	8.1.1. Lokalna infrastruktura drogowa	36,44	30,98
8. Lokalna infrastruktura podstawowa	8.1.2. Lokalna infrastruktura wspierająca rozwój gospodarczy	36,444	30,98
	8.2. Lokalna infrastruktura ochrony środowiska	88,51	61,96
RPO woj. zachodniopomorskiego			
4. Infrastruktura ochrony środowiska	4.5.1. Zintegrowany system zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń	4,42	2,21
	4.5.2. Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym Natura 2000)	4,00	2,00
	4.5.3. Zapobieganie zagrożeniom	4,00	2,00

5.1.1. Infrastruktura turystyki	89,324	30,37	II/09
5.1.2. Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych	2,667	2,00	
5.2.1. Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury wraz z systemem informacji kulturalnej	13,718	10,29	
5.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego	4,484	3,36	
5.3. Ścieżki rowerowe	11,324	5,66	XII/09
5.4.1. Promowanie walorów przyrodniczych	0,920	0,46	
5.4.2. Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego	1,000	0,50	
6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	116,176	39,50	II/09
6.2.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym	2,370	1,78	
6.3. Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	6,676	3,34	XII/09

wane w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III 2004-2006 (www.mrr.gov.pl). Z siedmiu programów współpracy przygranicznej tylko w dwóch wymienia się jednostki PGL LP jako beneficjentów w działaniach związanych z poprawą infrastruktury przygranicznej i stanu środowiska z pulą środków 199,5 mln euro. Są to:

1. Europejska Współpraca Terytorialna krajów związkowych Meklemburgia-Pomorze Przednie i Brandenburgia z województwem zachodniopomorskim z dwoma osiami priorytetowymi:
 - wspieranie działań na rzecz infrastruktury służącej współpracy transgranicznej i poprawie stanu środowiska na obszarze pogranicza (55,72 mln euro),
 - wspieranie transgranicznych kontaktów gospodarczych i zacieśnienie współpracy gospodarczo-naukowej (29,95 mln euro).
2. Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej 2007-2013 Polska-Niemcy (województwo lubuskie i Brandenburgia) z osiami:
 - wspieranie infrastruktury oraz poprawa stanu środowiska (71,74 mln euro),
 - wspieranie powiązań gospodarczych oraz współpracy sektorów gospodarki i nauki (12,25 mln euro).

W pozostałych programach transnarodowych i międzyregionalnych nie wymienia się bezpośrednio PGL LP jako beneficjentów, co nie oznacza ostatecznym wykluczeniu możliwości składania wniosków, gdyż decyduje o tym jednostka zarządzająca, a ogólne zdefiniowanie beneficjentów na podstawie przepisów unijnych tego nie rozstrzyga.

Podsumowanie

Realizowane przez PGL LP funkcje społeczne lasu związane z rekreacyjnym i turystycznym zagospodarowaniem lasu, a przyczyniające się do rozwoju infrastruktury lokalnej, mogą być realizowane przy znacznym udziale środków zewnętrznych z funduszy UE liczonych w kilkudziesięciu milionach euro dla każdego z programów. Zróżnicowanie programów pod względem poziomu dofinansowania kosztów kwalifikowanych pozwala na wybór optymalnego programu ze względu na możliwości finansowe jednostki. We wszystkich RPO jednostki PGL LP wymieniane są jako beneficjenci środków działań związanych z ochroną,

rozwojem środowiska naturalnego i zapobieganiu powstawaniu zagrożeń. Lista działań indykatorywnych w ramach każdego z działań nie jest wyczerpująca i nie ma charakteru zamkniętego, a jej celem jest zasygnalizowanie przykładowych działań, które mogą być finansowane w ramach poszczególnych programów.

Literatura

Ładyka S. 2007. Pół wieku Unii Europejskiej – nowe wyzwania. XII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Unia Europejska w gospodarce światowej – nowe uwarunkowania”. SGH Warszawa.

SUMMARY

Possibilities of application of financial resources from the European Regional Development Fund by the State Forests National Forest Holding

In 2009 Poland celebrates the fifth anniversary of accession to the European Union. This is a good time to assess advantages and disadvantages resulting from this change. It is advisable to estimate the possibilities of realization multifunctional, sustainable forest management and environmental protection by the State Forests National Forest Holding thanks to the EU funds and national programmes.

During the 2007-2013 Programming Period Poland has an opportunity to obtain finances from many funds, which co-finance national operational programmes – including divisions of the State Forests National Forest Holding as beneficiaries. The most important fund is the European Regional Development Fund (ERDF), which co-finances Regional Operational Programmes (ROP) and European Territorial Cooperation Objective (ETC OP). According to descriptions of individual ROPs forest districts are counted as one of potential beneficiaries of 3 045 million euro (2 056,7 million euro from ERDF) (tab. 1). Within the scope of European Territorial Cooperation Objective, which co-finances several trans-border and territorial cooperation programmes, the State Forests National Forest Holding has an opportunity to gain funds from pool of 199,5 million euro. Moreover forest districts have a chance to obtain financial resources from Operational Programme – Infrastructure and Environment (IaE OP) – 826,6 million euro provided by the EU funds (total of 972,4 million euro). The most finances available from European Regional Development Fund (ERDF) is possible to gain in Regional Operational Programme of the podkarpackie voivodeship (327,46 million euro) and lubelskie voivodeship (242,73 million euro), while the least money can obtain entities in the opolskie voivodeship (19,4 million euro). Average available financial resources are running at 190,31 million euro (128,54 million euro supplied by ERDF) and dolnośląskie, lubuskie, wielkopolskie and małopolskie voivodeships are close to this number.

Social functions of forest related to recreational and tourist development contributing to the development of local infrastructure can be realized by the State Forests National Forest Holding by using considerable external financial resources supplied by the European Union funds – dozens of millions euro from each programme. Forest districts are mentioned in all Regional Operational Programmes as beneficiaries of funds related to the operation within the scope of protection and development of natural environment as well as prevention against threats.